

Odpustová slávnosť spojená s pod'akovaním

Odpustová svätá omša, ktorou si Liptovská Teplička pripomína patróna sv. Jána Krstiteľa, bola slávená v miestnom amfiteátri 27. júna. Omšu celebroval kňaz susednej farnosti Vikartovce Peter Pitoniak. Omše sa opäť zúčastnila krojovaná mládež, ktorá je pravidelnou súčasťou odpustu.

Slávnostnú atmosféru v závere umocnila rozlúčka s dlhoročným kňazom farnosti Pavlom Kadučákom. Slová pod'akovania i povzbudenia zneli z úst zástupcov farnosti i starostu obce. V podobnom duchu sa niesli i sväté omše na sviatok svätých Petra a Pavla a na záver školského roka. Vdp. Pavlovi Kadučákovi ďakoval chrámový zbor, mládež, zástupcovia Rómov a žiaci základnej školy.

Duchovný otec Pavol Kadučák (55), rodák z obce Chlebnice, pôsobil v Liptovskej Tepličke jedenásť rokov od 1. novembra 2010. Jeho novým pôsobiskom je spišská farnosť Chrasť nad Hornádom.

Novým kňazom farnosti sa od 1. júla stal Marián Kačír, ktorý v uplynulom období pôsobil v Oravskej Polhore.

Kňaz Pavol Kadučák

Kňaz Marián Kačír

Číslo 2/2021 (júl)

Milí občania!

Dlhé obdobie opatrení pred šírením Covid – 19 spojené s testovaním a obmedzeniami máme za sebou. Dovoľte mi, aby som sa vám srdečne pod'akoval za doterajší prístup a spoluprácu. Bez vašej pomoci a disciplinovanosti by sme boj s takým neviditeľným protivníkom nezvládli.

Obzvlášť si cením prácu členov krízového štábu (Peter Géci, Jana Smolárová, Ľubomír Ferjančík, Anna Štrbková), zdravotníkov a dobrovoľníkov odborných miest (Jana Smolárová, Anna Štrbková, Veronika Šitiariková, Marcela Marušínová, Katarína Géciová, Petra Hrivňáková, Barbora Janíková, Martina Smolárová, Lucia Ivanová, Lucia Maliková, Peter Mezovský, Ivana Gjacková, Viktória Misálová, Martin Misál, Katarína Bulavová, Michaela Bulavová, Stanislava Bulavová, Veronika Prašková), zamestnancov Obecného úradu v Liptovskej Tepličke, členom Dobrovoľného hasičského zboru obce.

V prípade ďalšej vlny pandémie opäť vynaložíme maximálne úsilie na ochranu našich životov a zdravia.

Ukončený je aj veľmi náročný a pandemiou zasiahnutý školský rok 2020/2021. Bol úplne iný, než všetky predtým. Veľká vďaka patrí riaditeľke ZŠ s MŠ Štefana Náhalu Anne Sakmáryovej, všetkým pedagogickým zamestnancom za to, ako zvládli vzdelávanie a výchovu žiakov v podmienkach opatrení a pandémie. Moje pod'akovanie patrí tiež všetkým rodičom a žiakom, ktorí zvládli všetko, čo im rôzne situácie prinášali do cesty. Ďakujem za trpezlivosť, prispôboivosť, ľudskosť.

Všetkým občanom a čitateľom obecných novín prajem pevné zdravie a leto plné oddychu.

starosta obce Slavomír Kopáč

OBEC NAVŠTÍVIL ŠTÁTNY TAJOMNÍK

Štátny tajomník pre šport Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ivan Husár navštívil 27. mája základnú školu v Liptovskej Tepličke. Zaujímal sa o stav a vybavenie športovísk a o potreby rozvoja športu na školách, ktorý je jednou z jeho priorit.

DOTÁCIA NA OPRAVU HROBOV

Hroby neznámych partizánov z obdobia Slovenského národného povstania na Rovienkach a Staníkove sú vplyvom počasia poškodené. Obec na ich opravu získala dotáciu od Ministerstva vnútra SR vo výške 620 eur. Práce budú prevedené pracovníkmi obce v spolupráci so Základnou organizáciou Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Liptovskej Tepličke.

OČKOVANIE PRIAMO V OBCI

Výjazdová očkovacia služba, ktorú zabezpečil starosta obce Slavomír Kopáč v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom, zaočkovala v zdravotnom stredisku v našej obci 9. mája a 6. júna 108 občanov. Liptovská Teplička sa zaradila medzi prvé obce kraja s takouto službou seniorom, občanom so zníženou mobilitou a obmedzeným prístupom na internet.

OPTICKÁ SIEŤ

Optický internet by mal byť dostupný občanom už v tomto roku, v ponuke by mali byť až dve možnosti.

Východoslovenská energetika realizuje prepoj vysokého napätia zo smeru od Šuňavy. Malo by slúžiť ako ďalší zdroj elektriny pre obec a znížiť množstvo odstávok spôsobených počasím. Zároveň vykonávajú pokládku optického kábla. V obci so spolupracujúcou firmou zavádzajú potrebné vedenie na stĺpy elektrického vedenia. V blízkom čase by mali s informáciami o možnostiach pripojenia osloviť aj občanov. Druhý investor, Telekom, oznámil plán dobudovania siete optiky vedenej zemou zo smeru od Vikartoviec do obce v budúcom roku.

Rokovania k stavu ciest

Nevyhovujúci stav príjazdových ciest z oboch smerov do Liptovskej Tepličky vyústil do ďalších stretnutí a rokovaní so zástupcami Správy a údržby ciest PSK.

Obe príjazdové cesty sú na štvrtom stupni stavu opotrebovania, ktoré má päťstupňovú škálu. Starosta Slavomír Kopáč sa stretol s vedúcim strediska Správy a údržby ciest PSK Tatranská Štrba Rastislavom Cunikom, ktorý spravuje komunikácie smer Šuňava. V tomto úseku došlo v aktuálnom roku k oprave cesty medzi Štrbou a Šuňavou. Úsek Šuňava – Liptovská Teplička je v štádiu príprav projektov. O realizácii rekonštrukcie bude rozhodovať Prešovský samosprávny kraj v budúcom roku.

Rokovania s riaditeľom Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja pre oblasť Poprad Mariánom Barillom sa zúčastnili aj predseda Komisie

regionálneho rozvoja Juraj Kondula a členka komisie poslankyňa Jana Smolárová. Zo stretnutia vyplynulo, že úsek Vikartovce – L. Teplička si vyžaduje proces pasportizácie, teda zaznamenanie stavu, ktorý bude podkladom na následne vyhotovenie projektovej dokumentácie. Aj tieto kroky a ich financovanie podliehajú Prešovskému samosprávnemu kraju (PSK). Nakoľko je podobných úsekov v kraji viacero, je na poslancoch PSK, aké úseky vyberú na rekonštrukciu. Na stretnutí sa zástupcovia obce dožadovali aspoň urýchlenia vykonania vysprávok výtlkov na ceste. Tie správa ciest realizovala počas mesiaca máj.

red.

Nedoplatky a opatrenia na ich zníženie

Obec Liptovská Teplička k 31. 12. 2020 eviduje nedoplatky u fyzických osôb vo výške 72 614,95 eur, čo predstavuje oproti roku 2019 nárast o 16,46 %.

Pri dani z nehnuteľnosti nastal pokles na nedoplatkoch o 60,31 %, nedoplatkov na dani za psa poklesol o 41,85 %, pri poplatku za komunálny odpad je zvýšenie o 27,1 % a pri cintorínskom poplatku je zaznamenaný nárast nedoplatku, nakoľko z dôvodu COVID opatrení boli oznámenia o cintorínskom poplatku doručované až v priebehu novembra 2020 a hotovostné platby do pokladne obce boli obmedzené. Pri poplatku za komunálny odpad je nárast aj z dôvodu zvýšenia poplatku na osobu z 15,00 eur na 23,00 eur.

Obec Liptovská Teplička každoročne zasiela občanom - neplatičom upomienky na vzniknuté nedoplatky. Na základe týchto upomienok sa nedoplatky čiastočne znížia. S obyvateľmi, u ktorých obec eviduje nedoplatky, sú uzavreté dohody o splátkach na mesačné platby. Samozrejme aj tu evidujeme nedodržovanie úhrad dohodnutých splátok. Obec Liptovská Teplička má zriadený inštitút osobitného príjemcu, kde sú vykonávané zrážky za nedoplatky. Obec pristúpila k exekučným zrážkam, je však potrebné individuálne zváženie vykonania exekučnej zrážky, aby sa nezopakoval stav z minulosti, keď vymožitelná suma bude nižšia ako exekučné poplatky.

prednosta Obecného úradu JUDr. Ľubomír Ferjančík

Zavlažovací systém ihriska vďaka dotácii

Kvalitný futbalový trávnik je jedným z faktorov, ktoré sa môžu podpísať pod výkon futbalistov a výsledok zápasov. Každé mužstvo túži mať na tom svojom ihrisku čo najkvalitnejší povrch.

Ku nutnej starostlivosti okrem pravidelného kosenia patrí aj správne zavlažovanie, to v Liptovskej Tepličke zabezpečuje automatický zavlažovací systém.

Dvadsaťštyri otočných trysiek, ktoré sa automaticky spúšťajú podľa načasovania, zavlažuje ihrisko v športovom areáli v Uhlárovej.

Systém vie vyhodnotiť množstvo zrážok a následne potrebu zavlažovania. Ovládať sa môže i pomocou aplikácie z mobilu. Na realizáciu zavlažovania prispel Slovenský futbalový zväz dotáciou 10 000 eur, obec hradila 3 380 eur. Práce realizovala firma Mgr. Ladislava Matúsa vybranú verejným obstarávaním. Obec Liptovská Teplička ďakuje Marcelovi Oviakovi za výraznú pomoc pri realizácii projektu. V športovom areáli bol namontovaný aj basketbalový kôš, opäť sa tak rozšírila ponuka využitia športoviska.

red.

Stavanie májov

Zo života základnej školy

Veľmi sme sa potešili, keď sa aktuálna situácia spojená s ochorením COVID – 19 zlepšila aj v našom okrese a 19. apríla sa do školských lavíc vrátili žiaci ôsmeho a deviateho ročníka. Prvé dva týždne prebiehalo v týchto triedach adaptačné obdobie, počas ktorého sme realizovali aktivity zamerané na rozvoj sociálnych vzťahov, komunikácie, pozitívnej klímy v triede a tiež sme sa venovali pohybovým činnostiam. Netrvalo dlho a k ôsmakom i deviatakom sa od 3. mája pridali aj žiaci piateho, šiesteho a siedmeho ročníka, u ktorých takisto prebiehalo adaptačné obdobie počas prvých dvoch týždňov. Spoločne sme diskutovali o výhodách a nevýhodách, ktoré so sebou prinieslo dištančné vzdelávanie. Žiaci zhodnotili svoju prácu z domu, technické zabezpečenie a materiálne podmienky, s ktorými sa museli vysporiadať. Po absolvovaní adaptačných týždňov sme sa vrátili k pôvodnému rozvrhu, začali sa venovať učeniu, opakovaniu, upevňovaniu vedomostí a pokračujeme v tom doteraz.

Žiaci deviateho ročníka absolvovali počas posledných dní prijímacie skúšky, na základe ktorých všetci žiaci pokračujú v

štúdiu na týchto školách:

- gymnáziá – 6 žiakov
- stredné odborné školy – 11 žiakov
- obchodná akadémia – 2 žiaci
- stredná zdravotnícka škola – 1 žiak
- stredná priemyselná škola – 1 žiak
- stredná pedagogická škola – 1 žiak
- stredná škola umeleckého priemyslu – 1 žiak.

Zápis žiakov do ZŠ prebiehal v dňoch 8. – 9. apríla 2021. Do prvého ročníka nastúpi 32 detí, z ktorých 30 bude plniť povinnú školskú dochádzku na našej škole a dve deti absolvujú povinnú školskú dochádzku v zahraničí. Do nultého ročníka nastúpi 13 žiakov. Zápis detí do materskej školy na predprimárne vzdelávanie sa realizoval v dňoch 3. – 28. mája 2021. Rodičia podávali žiadosti, ktorých je aktuálne podaných 30. Od nového školského roka je predprimárne vzdelávanie povinné pre všetky deti, ktoré dosiahnu k 31. 8. 2021 vek 5 rokov.

Sme veľmi radi, že sme spoločnými silami zvládli tento náročný školský rok a do nového školského roka si všetci želáme veľa zdravia, síl, trpezlivosti, tolerance a vzájomného porozumenia.

Za ZŠ s MŠ Mgr. Eva Kušníráková

SADENIE MÁJOV

Tradíciu stavania májov zachovali mládenci v regrútskom veku. Pred zdravotným strediskom posadili 22. 5. máj pre celú obec, podvečer i k bránam svojich rovesníčok. Nechýbal spev s harmonikou. Ten znel obcou i počas nedeľného popoludnia, kedy si mládenci chodili po výslužku, šmigorst. „Na Jána“ sa postarali o Jánsku vatru.

HRAČKY 20. STOROČIA

Výstavu hračiek 20. storočia, ktoré zapožičali občania obce, si mohli záujemcovia pozrieť 6. júna v spoločenskom dome. Podujatie bolo venované rodinám s deťmi, výstavu neobišli ani starší návštevníci, ktorí si pri pohľade na hračky zaspomínali na svoje detstvo a výchovu detí. Výstavu pripravil obecný úrad v spolupráci s Priateľmi folklóru.

FOLKLÓRNY VEČER

Folklorne slávnosti Pod Kráľovou hoľou sa v roku 2021 neuskutočnia.

Povolený počet návštevníkov, ktorí by mohli podujatie navštíviť, je maximálne tisíc, čo nie je pre slávnosti dostačujúce. Potrebnú kontrolu obsadenosti areálu, rozstupy, opatrenia a obmedzenia pri stravovaní a stánkoch nie je možné v našom neoplostenom areáli zabezpečiť. Obec však hlavne občanom obce pripravuje hodinový program v sobotu 24. júla v podobe koncertu Štefana Šteca. Bližšie informácie o podujatí získate v Obecnom úrade Liptovská Teplička.

V Liptovskej Teplicke žije so svojou rodinou veterinárna lekárka MVDr. Lenka Gigacová Vernerová. Prevádzkuje mobilnú veterinárnu ambulanciu so sídlom vo Svite, k svojim pacientom však vyráža aj do našej obce. Pre čitateľov prinášame niekoľko jej rád a postrehov k starostlivosti o domáce zvieratá.

MVDr. Lenka Gigacová Vernerová sa chcela stať veterinárkou už ako dieťa. Preto sa rozhodla študovať veterinárstvo na Strednej poľnohospodárskej škole v Košiciach – Barci. V štúdiu pokračovala na Univerzite veterinárskeho lekárstva v Košiciach v odbore všeobecné veterinárske lekárstvo. Zúčastnila sa aj trojmesačného výmenného študijného pobytu v rámci programu Erasmus na Veterinárnej fakulte v Madride. Po skončení štúdia sa ako veterinárna lekárka zamestnala vo veterinárnej ambulancii v Banskej Bystrici, neskôr v Spišskej Novej Vsi. V roku 2019 otvorila Veterinárnu ambulanciu MOVEA vo Svite, zameranú hlavne na poskytovanie veterinárnej starostlivosti pre spoločenské zvieratá.

Ak budete potrebovať pre svoje zvieratá veterinárnu starostlivosť, môžete sa obrátiť na MVDr. Lenku Gigacovú Vernerovú na tel. číslo 0905 124 224 alebo v ambulancii vo Svite na Štúrovej 87A.

Vaše námety a otázky na tému starostlivosti o zvieratá posielajte na adresu redakcie. Spolu s veterinárnou lekárkou na ne zodpovieme v ďalšom čísle obecných novín.

Chov domácich zvierat v dedinách a ich najčastejšie problémy

K akým zvieratám vás najčastejšie volajú v dedinách, resp. v našej obci?

Pretože je moja prax zameraná hlavne na spoločenské zvieratá, volajú ma najčastejšie ku psom a mačkám, v menšej miere k prasatám, ovciam a hydine.

Aké sú najčastejšie problémy zvierat, s ktorými sa stretávate na vidieku?

Najčastejšie sú to preventívne úkony ako vakcinácie, ošetrovanie proti vnútorným parazitom – odčervenie a ošetrovanie proti vonkajším parazitom. Pokiaľ sa jedná o zdravotné problémy, líši sa to aj podľa druhu zvierat. U psov a mačiek sú veľmi časté tráviace problémy, zvracanie a hnačka, či už infekčného pôvodu alebo spôsobené nesprávnym kŕmením. Časté sú aj rôzne poranenia, hryzné rany, krívanie a hlavne v lete zápal kože. V chladnejších mesiacoch nie sú výnimkou aj ochorenia dýchacích ciest ako zápal priedušnice a priedušiek. Zvieratám sa nevyhýbajú ani zápal močových ciest a u samíc gynekologické problémy. Čoraz častejšie sú problémom rôzne alergie.

U prasiat sú problémy najčastejšie u odstaviť, vyskytujú sa u nich hlavne hnačky a zápal dýchacích ciest. U väčších prasiat v posledných rokoch sa v obci vyskytuje pomerne často červienka, čo je infekčné horúčkovité ochorenie spôsobené baktériou.

U jahniat sú najčastejšie tráviace problémy spôsobené rýchlym prechodom na jarnú pašu alebo nesprávnym kŕmením.

Aké sú podľa vás najväčšie nedostatky pri chove domácich zvierat v našej obci?

Nedostatky v chove bývajú rôzne, veľmi často to bývajú nevyhovujúce podmienky držania zvierat a ustajnenia. Psy držané celodenne na reťazi alebo vo veľmi stiesnených koteroch bez možnosti voľného pohybu ani na tú zákonom stanovenú hodinu denne. Samostatnou kapitolou sú naopak voľne sa pohybujúce psy po dedine. K problémom patrí aj nesprávna výživa, či už nedostatočná alebo prekrmovanie vedúce k obezite.

Mačky sa v našej obci poväčšine chovajú voľne, tu je hlavným problémom nekontrolované množenie. Čoraz viac ľudí si však tento problém uvedomuje a nechávajú svoje mačky kastrovať.

V chove hospodárskych zvierat sú to niekedy tiež nevyhovujúce podmienky ustajnenia, nedostatočná podstielka, mokro a

vlhko, nedostatok svetla v maštali, z čoho môžu následne vznikať aj zdravotné problémy zvierat. Sú tu aj problémy s kŕmením, nevhodné krmivo, prípadne naopak prekrmovanie. Väčšina gazdov sa ale v našej obci stará o svoje zvieratá vzorne.

Ďalším problémom v obci je aj nedodržanie legislatívy, hlavne čo sa týka registrácie chovov ošípaných a čipovania psov.

Máte nejaké odporúčania pre chovateľov jednotlivých druhov zvierat?

Tu je nutné povedať, že každý, kto si plánuje zadovať akékoľvek zviera, musí zvážiť, či má na chov daného zvieratá vhodné podmienky a prostriedky. Treba si vždy naštudovať, čo dané zviera k svojmu životu potrebuje, aký priestor, stravu a koľko času mu bude potrebné venovať. V neposlednom rade je to aj otázka financií. Investícia do zvieratá nekončí jeho kúpou a zabezpečením kŕmenia. Zvieraťu treba podľa možností vytvoriť čo najoptimálnejšie podmienky pre jeho zdravý vývin a pohodu. Dnes už sa vo všetkých odvetviach chovu kladie dôraz na tzv. „welfare“, čím rozumieme zabezpečenie dobrej pohody pre zviera, či už sa jedná o spoločenské, hospodárske alebo exotické zvieratá. Iba zviera, ktoré je v dobrej pohode, nám vie dať ten najväčší úžitok a radosť. Takisto vo svojich plánoch musia chovatelia rátať aj s výdavkami na veterinárnu starostlivosť, prevenciu a niekedy aj na potrebnú liečbu.

S akými problémami alebo potrebami sa môžu na vás chovatelia obracať?

Chovatelia sa na mňa môžu obracať so zdravotnými problémami svojich zvierat. Taktiež ak budú potrebovať zabezpečiť prevenciu, či už očkovanie alebo prevencia proti parazitom.

V akom časovom rozmedzí poskytujete svoje služby? Môže vám chovateľ zavolať napr. po jeho návrate z práce?

Časové rozmedzie závisí od dohody s konkrétnym chovateľom. Sú stavy, ktoré sa musia riešiť bezodkladne, teda človek ani nemá inú možnosť ako zavolať podvečer, keď príde domov a zistí, že s jeho zvierateľom nie je nič v poriadku. Ak nemôžem zdvihnúť telefón, obvykle volám späť.

Ideálne je, ak mi v prípade mojej nedostupnosti chovateľ napíše správu. Ďalší postup závisí od vzájomnej dohody.

Chovajú aj v našej obci občania nejaké „zaujímavé“ druhy zvierat?

Ľudia dnes chovajú všelijaké exotické zvieratá. V našej obci som sa ešte s nejakými zvláštnejšími zvieratami nestretla, ale možno iba o nich neviem. My napríklad máme doma papagáje klinochvosty zelenolice a vodnú korytnačku písmenkovic. red.

Poľnohospodárske podielnícke družstvo má už 30 rokov

Už 45 rokov sa v Liptovskej Tepličke hospodári spoločne. Tridsať rokov ako samostatné Poľnohospodárske podielnícke družstvo (PPD) Liptovská Teplička. Začiatky a aktuálny život družstva priblížila redakcii novín jeho predsedníčka Anna Glejdurová.

Činnosť družstva začala od 1. januára 1976. Predsedom spoločného družstva (Štrba – Liptovská Teplička) sa stal dovtedajší predseda JRD Štrba Pavol Baláž.

V Liptovskej Tepličke bol zriadený hospodársky dvor a vedúcim hospodárskeho dvora bol menovaný Alojz Kondula. Za pomoci štátu boli vybudované dva

ovčiny a dva senníky. V Liptovskej Tepličke bol len chov oviec. Časť poľnohospodárskej pôdy bola zrekultivovaná do väčších celkov, najmä orná pôda a lúky. Nerekultivované plochy boli využívané na pasenie zvierat.

Po novembrovej revolúcii v roku 1989 nastali v spoločnosti zmeny a poľnohospodári z Liptovskej Tepličky prejavili vôľu samostatne hospodáriť. Na členskej schôdzi 14. 12. 1990 došlo k ustanoveniu samostatného Poľnohospodárskeho družstva Liptovská Teplička. Jeho predsedníčkou sa stala Ing. Mária Glejdurová, vyštudovaná zootechnička.

Samostatné PD Liptovská Teplička diverzifikovalo živočíšnu výrobu a začalo okrem oviec chovať aj hovädzí dobytok.

V súčasnej dobe chováme okolo 420 ks hovädzieho dobytku mäsovej úžitkovosti plemena limousine. Mäso z týchto zvierat realizujeme z vlastného bitúnku formou predaja z dvora.

Okrem toho chováme cca 600 ks oviec plemena zušľachtená valaška na produkciu mlieka. Celú produkciu ovčieho mlieka spracovávame vo vlastnej mliekarni, ktorú sme vybudovali v roku 2011 spolu s dojárnou a bitúnikom.

Z ovčieho mlieka robíme čerstvý a údený syr, 100%-nú ovčiu bryndzu, žinčicu. Okrem toho z kravského mlieka, ktoré

dovážame z biofarmy zo Šuňavy, robíme syrové nite, tvaroh, domáce maslo. Všetky výrobky sú v kvalite BIO a so Značkou kvality.

Rozvojové programy sa nám celkom darili, aj keď za pomoci požičaných peňazí z banky, resp. lízingové projekty na nákup techniky.

Veľký zásah do hospodárenia nastal v roku 2020 vplyvom pandémie Covid 19, čo zasiahlo najmä penzión Dolinka.

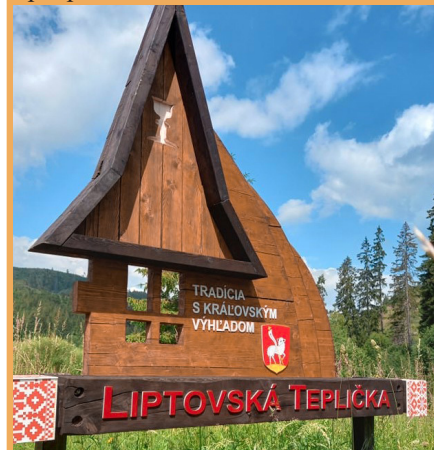
Penzión bol celkom zatvorený od polovice marca 2020 do polovice mája 2020. Potom znovu od jesene 2020 do mája 2021. Boli síce povolené terasy, avšak neprialo počasie. Poskytovali sme stravovanie len vo forme predaja cez okienko, resp. dovozu jedál domov a ubytovanie len obchodným cestujúcim, resp. ľuďom, ktorí sa ubytujú v rámci výkonu svojho povolania. Postupne sa opatrenia uvoľňujú a s nimi sa rozširuje aj ponuka možností nášho penziónu.

Veríme, že v dohľadnej dobe budeme môcť privítať všetkých našich zákazníkov a poskytovať služby neobmedzene.

Anna Glejdurová – predsedníčka družstva

DOBROVOLEŇÍCI SKRÁŠLJÚJ OBEC

Drevené priečelia chalúpok, ktoré slúžia ako uvítacie pútače pred vstupom do obce, boli vplyvom počasia i vandalov poškodené. O ich opravu do pôvodného stavu sa postarala rodina Anny Štrbkovej s podporou obce.

Drevené kríže na Doštianke a v Ráztoke zrekonštruovalo Lesné pozemkové spoločenstvo s pracovníkmi Pily LPS. Poskytli aj drevo na výmenu kríža na Dedinskom.

Výmenu kríža na Dedinskom iniciovali rodiny, ktoré bývajú v jeho okolí. Zakúpili nový korpus umučenia, zhotovili kríž a upravili jeho okolie.

Martin Mucha – úspešný reprezentant v MMA

MMA je skratka pre zmiešané bojové umenia. MMA nazývajú aj športom tvrdých mužov, označovaný býva aj ako najtvrdší šport na svete alebo šport tisícročia. Práve pre MMA sa rozhodol Martin Mucha, rodák z Liptovskej Tepličky. Fanúšikovia ho mohli sledovať aj v zápasoch v televízii.

Ako si sa dostal k tomuto športu? Čím ťa zaujal?

S MMA som začal po nástupe na vysokú školu. Chcel som to vyskúšať, tak som sa zapísal do MMA klubu, kde ma zasvätili do čara tohto športu. Chápal som už pred tým, že zápasníci okrem fyzickej zdatnosti musia ovládať aj rôzne techniky, byť pohybovo zdatní a v neskorších časoch, keď prišli zápasy, mať pripravenú stratégiu a psychickú odolnosť.

Máš svoj vzor?

Vzor ako taký nemám, pretože sa nechcem na nikoho podobať. Ani to nie je možné, keďže každý človek je iný a nedokáže toho druhého skopírovať, aj keby sa veľmi snažil. Preto sa snažím presadzovať svoj vlastný štýl a dominovať so svojimi silnými stránkami, ktoré sú mi prirodzené. A pracovať na slabých stránkach, aby som v boji eliminoval chyby. Avšak mám obľúbených zápasníkov, ktorí ma inšpirujú, a od ktorých čerpám motiváciu. Sú to prevažne zápasníci z najvyšších líg sveta. Z domácej scény sú to hlavne kolegovia z telocvične. Nedá mi ale nespomenúť jedno meno, ktoré ovplyvnilo mňa aj mnoho zápasníkov u nás, a to je môj bývalý tréner Matúš Laincz, ktorý bol nielen výborný zápasník, ale čo si na ňom najviac vážim, aj skvelý človek.

S MMA si začal počas štúdia na vysokej škole, aká bola tvoja ďalšia cesta a kde pôsobíš teraz?

Na začiatku štúdia na vysokej škole som sa zapísal do klubu MMA TOP TEAM Košice. Za MMA TOP TEAM som zápasil šesť rokov, minulý rok som sa presťahoval do Bratislavy a momentálne zápasím za klub OFA Bratislava. Zúčastňujem sa aj

kickboxerských súťaží pod hlavičkou PAGA GYM Poprad a zápasov jiu jitsu pod RGA Bratislava.

Čo bolo a je najťažšie na tomto športe?

Lahká otázka, ťažká odpoveď. Každý to má inakšie. Ale myslím si, že s väčšinou zápasníkov sa zhodneme na tom, že je to psychika. Pretože väčšinu zápasov rozhodne to, ako sa v danej chvíli k aktuálnym okolnostiam zápasník postaví. Všetko sa dá ale natréňovať, len treba na tom pracovať a hlavne dovoliť, aby prišla zmena. Pretože robiť stále to isté a očakávať iné výsledky je nezmysel.

Aké úspechy si dosiahol?

Aktuálne mám zápasovú bilanciu v MMA štyri výhry a tri prehry. „Odzápasil“ som dva zápasy v najlepšej československej organizácii OKTAGON MMA. Ďalej som získal titul vicemajstra Európy v NO-GI v brazílskom jiu jitsu na turnaji v Ostrave v roku 2019.

Máš stanovené najbližšie ciele a sny?

Aktuálne mám pred sebou ďalšie zápasy v Slovenskej organizácii MMA (SOMMA), následne ďalšie zápasy v iných organizáciách či už na Slovensku alebo v zahraničí s cieľom vyhrávať.

Ako vyzerá tvoja príprava, tvoj týždeň?

Môj klasický týždeň vyzerá tak, že ráno idem do práce a večer na tréning. Cez víkend sa snažím venovať aktívnemu oddychu. Čiže iné športy ako plávanie, turistika, bicykel, beh atď. Keď som v príprave na zápas, tak je to podobné, len s tým rozdielom, že tréningové jednotky nemajú hodinu a pol ale dve hodiny a pol.

Čomu sa venuješ okrem MMA a počas voľna?

Pracujem ako stavbyvedúci, kde mám na starosti novú obytnú štvrť pri letisku v Bratislave. Inak toho voľného času veľmi nemám, čiže zvyšok sa sústreďí okolo športu. Ako som spomínal, chodím plávať, bicyklovať, baví ma turistika, otužovanie, beh. Najnovšie som pridal do tohto zoznamu aj motošport.

Ako na výber tohto športu reagovala tvoja rodina? Sledujú tvoje zápasy?

Nesúhlasili s tým a myslím, že ani doteraz s tým nesúhlasia. Každopádne sa s tým musia zmieriť, že to tak je.

Prezrad, ako často sa vraciaš do svojej rodnej obce a čo máš v nej rád.

Do rodnej obce sa vraciam podľa toho, či mám voľný víkend alebo nejaké aktivity v okolí. Ale momentálne môžem povedať, že približne raz za mesiac – niekedy viac, niekedy menej. Mám rád prírodu v okolí, turistické trasy a oproti mestu mám rád ticho.

Martinovi Muchovi želáme veľa úspechov, hlavne zdravie a čo najmenej úrazov. Veríme, že po skončení opatrení bude čoskoro patriť medzi ocenených občanov titulom Športovec roka obce Liptovská Teplička.

red.

Susedia, na ktorých nezabúdame

Príbeh o teplickej židovskej rodine Egermannovcov, ktorý napísala Bibiána Chovanová (19 r.) ako príspevok do študentskej súťaže Susedia, na ktorých sme nezabudli, prináša nevšedný pohľad na mimoriadne smutnú kapitolu našich dejín.

Príbeh získal od Dokumentačného strediska holokaustu a spoluorganizátorov súťaže čestné uznanie. Autorka tiež patrila k študentom, ktorí čítali mená obetí holokaustu pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia 9. septembra 2019 v Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava v Bratislave.

Dobry deň, volám sa Valéria Egermannová a som židovka. Vojna je veľmi zlá, no ťažko sa to rozpráva človeku, ktorý ju nezažil na vlastnej koži. Ja vám rozpoviem svoj príbeh, možno potom uveríte.

Písal sa rok 1917 a z bieleho murovaného domu postaveného v strede dediny bolo počuť rev a krik. To preto, lebo som prišla na svet. Moja rodina bola židovského vierovyznania. Môj otec sa volal Eduard a pochádzal z Važca. Mama sa volala Frida a pochádzala z Markušoviec. Moja mama mala krásne hnedé kučeravé vlasy, ktoré si každé ráno začesávala dozadu. Otec bol prísny, vždy dbal na to, aby som bola vzdelaná. Chodila som do školy, ktorá bola v dedine, kde som bývala. Pri mojej škole stál katolícky kostol. Vyzeral

tak čudne, mal vysokú vežu na ktorej bol kríž, to nie ako naša synagóga. V našom dome nikdy nebolo ticho, keďže som mala ďalších päť súrodencov. Volali sa Blanka, Irena, Elsa, Eugen a Margita. Mojim rodičom ich prvé tri deti zomreli ihneď po pôrode. Boli to tri dievčatá. Moja mama nám vždy vravievala, že naše sestry sú už u Jahveho a tam im je lepšie ako na tomto svete. Vlastnili sme obchod s rozličným tovarom a krčmu. Po škole som vždy vypomáhala otcovi v krčme s obsluhou. U susedov som mala kamarátku, volala sa Júlia. Bola to moja najlepšia kamarátka, mnohokrát sme spolu vystrájali všelijaké hlúposti. Môj otec im už mnohokrát pomohol, keďže Julka bola sirota, jej otec zomrel na zápal pľúc. V dedine sme neboli jediní židia. Neďaleko nás bývala teta Etelka Kircová so svojimi deťmi Rózkou, Paľkom a Arturom. Vlastnila obchod s ďalšou krčmou. Otec ich nemal rád, pretože to bola naša konkurencia. No teta Etelka bola vždy ku mne veľmi milá. Bola to mladá vdova, ktorá musela riadiť celý ich majetok. Artur bol z jej detí najmladší a podľa mňa aj najkrajší. Ved' nie raz, keď

som bola u nich, tak sa na mňa pousmial. A ja som sa celá červenala. Julke sa zasa páčil Paľko. Často sme chodili tete Etelke vypomáhať do obchodu len preto, aby sme sa mohli vidieť s jej synmi. Teta nám vždy vravievali, že raz budeme ich nevestami,

Vpravo krčma a obchod židovských majiteľov

ale to by môj otec nikdy nedovolil a ani Julkina mama, keďže ona bola silno veriaci kresťanka. Keď prišla jeseň roku 1924, môj otec ťažko ochorel na suchoty. Táto choroba ho veľmi dlho trápila a žiaden z doktorov mu nedokázal pomôcť. Ocko už ani nevládal stáť na vlastných nohách. Stačilo, aby prešiel iba kúsok a už si musel odpočinúť. Mama sa už na to nemohla dlhšie prizerať, a tak sa rozhodla s otcom odísť do Viedne. Dúfajúc, že tam mu lekári pomôžu. Všetci sme verili, že vo Viedni vyzdravie, no otcovi vôbec cesta do Viedne neprospeľa. Keď sa vrátili domov, jeho zdravotný stav sa veľmi rýchlo zhoršil. 18. januára 1929 navždy odišiel k Jahvem. Bolo mi za ním veľmi smutno, mala som ho veľmi rada. Na jeseň roku 1935 sa moja najstaršia sestra Blanka vydala za mladého židovského obchodníka z Batizoviec. Môj švager bol dobráčisko od kostí, mala som ho veľmi rada. Toho roku som začala študovať na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi.

(pokračovanie na str. 8)

AKTIVITY PZ ČIERNY VÁH

Najdôležitejším poslaním každého poľovníka je ochrana zveri a prírody. Aj keď by sa nám mohlo zdať, že lesná zver potrebuje našu starostlivosť najmä v zime, keď má sťažený prístup k potrave, nie je tomu celkom tak. Poľovníci z Poľovníckeho združenia Čierny Váh v Liptovskej Tepličke sa o zver starajú celoročne.

Len čo z lesa zmizne posledný sneh, poľovníci sa pustia do čistenia kŕmnych zariadení za účelom odstránenia starého krmiva a naplňajú soliská soľou, ktorá je veľmi dôležitá pre dobrý zdravotný stav zveri.

Tak ako každý rok, aj v súčasnom sme sa zapojili do výzvy Slovenskej poľovníckej komory „ČISTÁ PRÍRODA = ČISTÝ REVÍR“. Z dôvodu protipandemických opatrení sme nemohli zber odpadu zorganizovať hromadne, preto ho každý náš člen vykonal individuálne, zapojili sa aj celé rodiny.

Za účelom obnovy chodníka sme sa stretli v Kimbergu a podarilo sa nám obnoviť chodník v dĺžke 1 300 metrov.

Jún je mesiac poľovníctva a ochrany prírody. Poľovníctvo si netreba pripomínať len v tomto mesiaci, ale jeho dôležitosť je potrebné vnímať počas celého roka.

V tomto období vyzývame verejnosť na zvýšenú opatrnosť pri pobyte v lese v súvislosti so zvýšeným počtom výskytu medveďa hnedého.

Poľovníci v tomto období vedú boj s africkým morom ošipaných, preto žiadame všetkých návštevníkov prírody, aby boli v prírode obozretní a svojich štvornohých priateľov mali uviazaných na vôdke.

Stanislav Malik
PZ Čierny Váh

Radi uverejníme zaujímavé články zo života organizácií, histórie obce, užitočné informácie.

Námety na články i vaše príspevky posielajte na:

kultura@liptovskateplicka.sk, informujte sa na tel. čísle 0917856234.

VITAJTE MEDZI NAMI

Milan Pačan
Miroslav Ferenc
Peter Puška
Juliana Konevalová
Timea Muchová
Samuel Čonka

NAVŹDY NÁS OPUSTILI

Pavol Mucha
Ján Kičák
Mária Kondulová
Ján Koreň
Štefan Marušín
Peter Milan
Jozef Ferenc
Mária Paračková

Julius Kirtz (Kircz)
sa narodil v židovskej rodine obchodníka
Adolfa Kirca v Lipt. Tepličke v r. 1883

Obecné noviny

LIPTOVSKÁ TEPLIČKA - občasník
zo života obce

Vydáva: Obec Liptovská Teplička

Redakčná rada: Mgr. Katarína
Fedorová (šéfredaktor), Mgr. Anna
Ivanová, Anna Štrbková, Ľuboslav
Koreň, Mgr. Eva Kušniráková.

Redakcia: Obec Liptovská Teplička, Ul.
Štefana Garaja 398/16, 059 40
IČO: 00326330

Tel.: +42152 78849 11

email: kultura@liptovskateplicka.sk

Reg. číslo MK SR: EV 5882/20

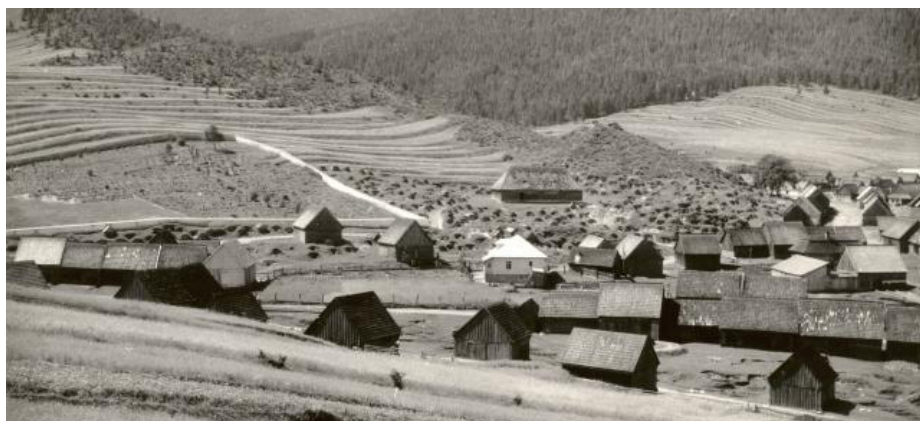
ISSN 1338-8266 NEPREDAJNÉ

Príspevky do novín môžete posilať
na adresu redakcie.

(pokračovanie zo str. 7)

Študoval tam aj môj bráček Eugen. No Eugen už bol vo štvrtom ročníku, plánoval ísť na medicínu. Čas na gymnáziu mi veľmi rýchlo zbehol, zmaturovala som na samé jednotky. Môj otec by bol na mňa určite hrdý. Julka ostala pracovať u tety Etelky, no jej veľká láska skončila nešťastne. Paľko bol zaľúbený do mojej sestry Margity. Vôbec som to nechápala. Ako sa mu mohla páčiť moja ryšavá a pehavá sestra? Každé ráno ju čakal pred obchodom s kyticou kvetou. Po prázdninách plných slnka a krásnych zážitkov som začala študovať na Pedagogickej univerzite v Prešove. Mojm veľkým snom bolo učiť deti v škole, do ktorej som kedysi chodievala aj ja. Roku 1939 som skončila vysokú školu a začala učiť deti v mojej milovanej škole. Deti v škole bolo veľmi veľa a tak sa stávalo, že som mala v jednej triede deti aj zo starších ročníkov a mladších spolu. To boli moje najšťastnejšie roky života. No

rovnako. Žid je náš nepriateľ! Jediný, kto na mňa ešte nezanevrel, bola Julka. Tá si ma, našťastie, vždy ubránila pred ľuďmi. To nebolo všetko, podľa nejakých nových zákonov sme nemohli nič vlastniť, a tak nám obchod aj s krčmou vzali. To isté sa stalo aj Kircovcom. Aj im všetko vzali. V jeden podvečer mi na okno zaklopal Artur. Ihneď som vyšla von. Predo mnou stál úplne bledý a vystrašený Artur; povedal mi, že sa prišiel so mnou rozlúčiť, pretože zajtra odchádza s celou rodinou do Ameriky. Bolo mi veľmi smutno. Artur ma presviedčal, aby som šla s nimi, že sa zachránim. Povedal mi hrozné veci o tom ako Židov deportujú do pracovných táborov. No ja som mu neverila. Naposledy ma pobožkal na líce a odišiel. Ráno po Kircovcoch už nebolo ani stopy. Moja veľká láska sa skončila tak veľmi rýchlo. Od tej noci sa všetko zmenilo. Celý môj život už akosi prestával dávať zmysel. Najprv nám zobrali obchod,

V pozadí na kopci sklad židovského obchodníka - Magadzin.

po nich už prišli len smutné a ťažké časy. Bola vyhlásená druhá svetová vojna. A začal sa ten najhorší útlak na Židov. Keď som kráčala po ulici Popradu, všetci po mne zazerali, pretože som musela nosiť židovskú hviezdu, posmievali sa mi a dokonca som ani nemohla ísť do mnohých inštitúcií. Inak to nebolo ani v dedinke, kde som žila. Ľudia, ktorých som poznala, boli akoby zmenení. Všetci zmýšľali

potom odišiel Artur a ešte mi k tomu zakázali učiť na škole. O pár dni na to do dediny prišli nemeckí vojaci a odviekli nás do Popradu. Nikto sa nás nepýtal, či chceme odísť alebo nie. Museli sme, ináč by nás zabili. Priviedli nás na železničnú stanicu v Poprade a tam nás oddelili, ženy od mužov a nahádzali ako zvieratá do vlaku. Všade bol zmätok, krik, veľa smútku a bolesti.

Bibiána Chovanová: Julka z tohto príbehu bola moja prastará mama. Toto bol skutočný príbeh Valérie Egermanovej, ktorá žila v Liptovskej Tepličke. V roku 1942 zomrela v koncentračnom tábore v Osviemčime aj s mamou a ostatnými sestrami. Jej brata deportovali do koncentračného tábora v Terezíne, kde v roku 1942 zomrel. Jej najstaršia sestra Blanka bola taktiež deportovaná do Osviemčimu. Kircovci ostali už navždy bývať v Amerike. Ľudia z tejto obce si na Židov už veľmi nespomínajú. No našlo sa ešte zopár ľudí, ktorí si spomenuli na našich susedov. Rozprávali o nich, ako o milej a dobrej rodine. Zo záznamov v obecnom úrade som sa dozvedela o veľkorysosti Fridy Egermanovej, ktorá roku 1935 rapidne znížila cenu zemiakov pre občanov tejto obce. V tomto roku bol v dedinke veľký hlad, pretože sa skoro nič neurodilo. V roku 1935 prebehla aj v našej obci arizácia židovského majetku. Majetok po Židoch dostali vybraní ľudia z obce. 27. januára 1945 bola Liptovská Teplička oslobodená. Židia sa do tejto obce už nikdy nevrátili.